

"EDINOST"

izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob sobotah, četrtkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obajno izdanje stane: za eno mesec . . . 1.50, izven Avstrije f. 1.80; za tri mesece . . . 4.50; za pol leta . . . 8.00; za eno leto . . . 15.00. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 2 avc., izven Trsta po 3 avc. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 avc., izven Trsta 3 avc.

EDINOST

Oglaš se računano po tarifu v petitu; za naslove z dohodnimi dškami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana oemravnice in javnosahvale, do- osiš oglašit. itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se posiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Narodnino, reklamacije in oglaš spro- jema upravnitvo ulica Molina pic- ccolo št. 3, II. nadst. Odpeto reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

Častitim našim gg. naročnikom.

One gg. naročnike, ki se niso poslali naročnine za tretje četrtletje, opozarjamo, da to storé pred koncem tega meseca, ker bo- demo sicer primorani jim list vstaviti. Naro- čnino na naš list plačevati je namreč naprej ter stoji ta pogoj na čelu lista.

Upravnitvo.

Shod volilcev v Nabrežini

vršil se je minolo nedeljo ob veliki udeležbi volilnih mož in prvotnih volilcev. Nepriča- kovano dobro je bil zastopan tudi zgornji Kras, dasi je bil ta shod namenjen bolj za komenski okraj. Iz županije Nakelske prišli so n. pr. vsi volilni možje, z gosp. županom Ferdinandom Mahorčičem na čelu. Sobana v občinski hiši je bila veliko veliko pretesna za toliko število volilcev.

Zborovanje je otvoril g. dr. Anton Gregorčič, zahvalivši se na toliki ude- ležbi in predstavivši navzoča bivša deželna poslanca visokorodnega g. grofa Alfreda Coroninija in dra. Aleksija Rojca. (Viharni živio-klici in ploskanje.) Govornik je omenjal nadalje, da sta on in grof Alfred Coronini že minolega leta nameravala priti na Kras, kar pa jima, žal, ni bilo mogoče radi obilice shodov po drugih krajih Goriške. Sklical je torej za danes shod v Nabrežino, da se ta zamuda vsaj nekoliko popravi. Konečno je pozval zborovalce, naj izvolijo predsednika današnjemu shodu. Na to je bil z vsiklikom izvoljen predsednikom shodu g. Josip Forčič, posestnik v Preserjih pri Komnu. Ta-le, zahvalivši se na izkazani mu časti, podelil je takoj besedo g. drž. poslancu dru. Antonu Gregorčiču, koji posled- nji je spregovoril približno tako-le:

Doba delovanja državnemu poslancu traja 6 let, seveda, ako vlada popred ne razpusti državnega zbora. V tej dobi truditi se je poslancu za koristi svojih volilcev. Ko sem jaz došel v državni zbor, vladala je Taaffeova vlada. Ta vlada nikakor ni bila trdnih načel, ampak gledala je, da se ohrani tako ali tako. Saj se je nje načelnik sam izrazil o neki priliki, kakor pravijo Nemci: „Die Regierung trachtet sich durchzug' fret- ten“. No, slednjič prišel je čas, da se nika- kor ni mogla več vzdržavati. Padla je in to ravno v času, ko je kazala nekoliko dobre

volje, da izpolni opravičene želje državljanov. Nobena vlada pa se ne bode mogla vzdrže- vati, katera drži le s takozvanimi privilegova- nimi slojevi, z velikaši, plemenitaši itd. ter v tem prezira široke mase ljudstva. Nekoliko takega pa opazamo še danes, kajti še danes imajo po nekod vselej prednost privi- legovani razredi. Ljudstvo nosi veliko breme davkov, toda to razmerje ne more ostati dolgo časa. Davčno razmerje se je že neko- liko spremenilo.

Ako si ogledamo davke v tej polovici države, vidimo, da je napisanih okolo 37½ milijonov neposrednih in okolo 28 milijonov na hišarini, toda vlada nikdar ne dobi vseh teh milijonov. Ali tudi obe ti svoti ne zna- šati toliko, kolikor dobiva vlada na drugih posrednih davkah: na užitnini, carini itd. Po takem se država vzdržuje po posrednih davkih ali indirektnih davkih. Vladi je torej dolžnost, ako se hoče vzdržati, podpirati davkoplačevalca, da bode mogel in vršiti svojo dolžnost. Pospeševati pa ne sme samo onega, ki plačuje direktne, ampak še bolj onega, ki plačuje indirektno davke. Mnogo se je že mislilo o tem, kako naj bi se odpomogli. Ta misel se je porodila in nihče je ne odpravi raz dnevi red. Že Taaffeova vlada uvidela je, da tu treba radikalne odpomoči. Grof Taaffe je res hotel raztegniti volilno pravo na širše mase in jim tako pripomoči do upliva na zakonodajo ter istim s tem omogočiti, da bi mogli čuvati svoje interese, a zavriščalo je po vsej zbornici. In kdo so bili tisti, ki so zavriščali? To so bili: fevdalci, kapitalisti in zastopniki velikih mest. Te stranke so se združile in so vrgle vlado. Prišla je nova takozvana koalicijska vlada. Znano vam je, iz katerih strank se je porodila ta vlada. Ta vlada je zahtevala, da naj te stranke za- postavijo ali potisnejo na stran, kar jim je sicer najbolj pri srcu — n. pr. konservativ- cem verska šola, nemškimi narodom narodna jednakopravnost — ter je hotela nekako mo- titi naravo. Ali narava se ne da uničiti; na- ravne sile je pač možno omejevati, ali njih toka ni mogoče ustaviti: prej ali slej najdejo svojo pot. Koalicijska vlada je seveda mi- slila, da se taka vprašanja, kojih važnosti menda sama ni razumela, dajo kar meni nič tebi nič spraviti raz dnevi red.

Med najvažnejšimi vprašanji je vsakako vprašanje narodne jednako- pravnosti, za katero se mi Slovenci borimo že toliko

časa. Drugo tako vprašanje je šolsko vprašanje. Šolstvo mora stati na verski podlagi. Zlasti v alpskih deželah ni šolstvo primerno urejeno in so pri nas v tem pog- ledu ugodniše razmere. Tam mora otrok zahajati v šolo celih 8 let, a nemškimi kon- servativcem je na tem ležeče, da bi tudi pri njih prišlo do olajšav in zahtevajo verske šole v tem zmislu, da mora učitelj biti vsik- dar iste vere kakor učenci. Gori pa se do- gaja čisto, da židovski učitelj poučuje kri- stijanske otroke. Pomislite, Žid poučuje kri- stijanske otroke!

Koalicijska vlada je zahtevala torej, da naj molče in bodo mirni vsi oni, ki se po- tegujejo za te opravičene težnje in za kate- rimi stoji tudi narodi.

S tem je torej vlada hotela protiviti se naravi in ravno radi tega je morala tudi odstopiti.

Za koalicijsko prišla je nova vlada, ki pa je le začasna in ni stalna. Tej vladi je bila glavna naloga le-ta, da reši proračun za leto 1895 in posrečilo se jej je res, kar se prejšnji ni hotelo posrečiti. Ali, kakor re- čeno, ta vlada je začasna in kmalu dobimo novo stalno vlado. Kakšna bode ta nova vlada, o tem je težko kaj reči. Sedaj samo ugibljejo sem in tja, ali pozitivnega ne ve nikdo ničesar. Toliko pa je gotovo da v novi vladi ne bodo mogli prezirati Slovanov; minuli so časi, ko je bilo mogoče vladati brez Slovanov in proti Slova- nom. Tudi nam Slovencem, dasi smo mal narod, bode spregovoriti važno besedo o se- stavljanju nove vlade. Nas Slovencev bodoča nova vlada nikakor ne bode mogla prezeti, kajti i mi smo del stranke, glede katere mora nastojati vlada, da ostane živo v dobrih odnosjih.

Doslej v Avstriji nismo imeli strogo parlamentarnih vlad, ampak večinoma take, ki so nekako stale nad strankami. In tudi bodoča vlada skušala bode najbrže stati nad strankami, da se vzdrži.

Taki so bili torej odnosi, v katerih sva jaz in g. grof Alfred Coronini skušala vršiti svoje dolžnost do volilcev, in sicer z besedo in dejanjem. S Krasa se nama sicer ni sporočalo o posebnih željah. Svoječasno uročila se je prošnja, da bi se tu osnovala strokovna šola o izdelovanju kamenja. Stvar ta še ni rešena radi pomislekov, da-li bi

imela zadostno učencev ali ne; vendar pa se je nadejati skorajšnje ugodne rešitve. Še nekaj bi omenil. Takoj prvo leto, ko sem bil v državnem zboru, došla je peticija, v kateri so bili vpisani žalostni gospodarski odnosi na Krasu in se je naprosila vlada, naj bi se brisali vsi davki. Take prošnje pa je težko priporočati, ker je res skoro nemo- goče, da bi se uslišale. Kajti vlada odpisuje davke le tam, kjer so se res dogodile ele- mentarne nezgode. Tako je n. pr. zadela Ljubljano še veliko večja nesreča, a tudi tam so dovolili olajšave le onim, ki so trpeli škodo. V omenjeni prošnji ni bilo rečeno, da bi se brisali zaostali davki za eno ali dve leti, ampak da naj bi sploh vlada bri- sala davke. To pa ne gre. Pač pa je možno dobiti podpor za razne naprave, ki so obče koristni. Ali to si zapomnite, da kader česa potrebujemo, ne treba, da vedno le prosimo ali moledovamo, ampak mi smemo in moramo zahtevati. (Viharni dobro- klici.) Kajti vladi je dolžnost, da podpira svoje podložnike, da skrbi za zboljšanje njih gmotnega stanja, da zboljša gospodarsko stanje posamičnikov, že radi tega, da dotič- niki morejo spolnjevati svoje dolžnosti do države. In sleherni državljan ima obveznosti do države: jedni plačujejo davek v denarju, drugi v krvi. Ravno zato je dolžnost državi, da mora skrbeti za vse podložne. Ni treba torej, da prosimo, ampak zahtevajmo! (Tako je! Dobro!) V tem pogledu moramo se ravnati po vzgladu naših italijanskih sodeželanov. Le pogledjmo, kako ravna jo oni na Furlanskem. Tam imajo mastno, dobro in rodovitno zem- ljo, vendar pa se ne trudijo, da bi pokrivali potrebščine iz dohodkov svoje zemlje. Delo jim ne ugaja, zato pa vedno javkajo o gospodarski mizeriji, o slabih letinah itd. Kričijo, da nimajo železnic, da se torej ni- kakor ne morejo zboljšati njih gospodarski odnosi. In glejte: njih kričanje ima vsikdar dovoljen vspeh. Pri nas pa se dogaja, da mora čuti očitanja celó oni, ki je predlagal kaj koristnega in zares potrebnega. Forlani pa so vsikdar solidarni in zahtevajo, da Slovenci morajo popustiti. Mi izražamo le svoje želje in resnične potrebe, dočim zahtevajo oni celó takih stvari, ki niso potrebne. Tudi mi moramo postati odločneji v svojih zahte- vanjih. (Dobro!) Nikar ne bodite bojazljivi. Ako vidite kako potrebo, ali da se vam do- gaja krivica, sporočite o tem jednemu vaših

PODLISTEK.

9

Čuvajmo svoje prastarine.

(Dalje).

Gosp. Janko dr. Babnik izvršil je za društvo „Pravnik“ omenjeno nalogo, — ali vsaj eno ali dve leti pregoda. To njegovo delo „pravna terminologija“ imenovano, stalo ga je dokaj truda; na njem je on vsehvale in zahvale dostojen, a ne govori o kakej do- vršenosti tega dela nikakor ne, saj tako delo se komaj osnuje, a kamo li dovrši v neko- liko mesecih. Smemo je pa smatrati rajljivim rokopišom, ki ga bo treba za kakih pet ali šest let znova spraviti na vidik po vsestran- skem trebljenji in korenem razčiščenji, kajti ni možno, da bi nekateri nestvori, v to delo vsprjeti, položili grajansko pravo. Med take ponesrečene grede na pr. izrazi:

„gojzdana kear“ za forstfrevel, ker kear ne znači „frevel“, nego „škodo“; „zemljepisni pouk“ za geografielehre, kajti zemljepisni nauk znači: „die der geografie inne wohnende (eigenthümliche) lehre“, in pisati bi bilo: „nauk o zemljepisu“; „živinski zdravnik“ za vieharzt, kajti „živinski zdravnik“ znači: „viehischer arzt“, ali pa: „der arzt, der selbst ein vieh ist“, na mestu: „zdravnik za živino“, ali pa, naj bode uže, po cerkvenej slovensčini: „živozdravnik“;

„svinjski prevoz“ za schweinstransport na mestu: „prevoz svinj“, kajti „svinjski pre- voz“ pomenja: „schweinerischer transport“; „vinski trgovec“ za weinhändler na me- stu: „trgovec z vinom“, ker vinski trgovec znači: „der dem trunke ergebene händler“, ali pa „der betrunkene händler“;

„vodna pravica“ za wasserrecht na me- stu: „pravo na vode“, ali: „pravo o vodah“ (il diritto sulle aque, kedar imamo namreč v mislih svod zakonov in določeb o vodah), pravica na vodo, ali pa: pravica do vode, kajti vodna pravica ne znači ino, nego: das dem wasser eigenthümliche recht, vodena pravica pa das wässigere recht;

„gluhonemi zavod“ za taubstummennst- tut na mestu: „zavod za gluhoneme“, ali morebiti celó: „nemoglušnica“ (a ne: „glu- honemica“, kakor piše nekateri, kajti „glu- honemica“ znači: „gluhonema ženska oso- ba“, a ni: „gluhonemica“ ne, kakor hote drugi, ker stvarjamo besede na: nica samo iz pridevnikov na: en, na pr. „hladnica“ iz: hladen, „sodnica“ iz: soden, „žitnica“ iz: žiten i. t. d., kar pa ni možno pri pridev- niku: nem, ki stoji kakor odrevenel le v tej ob- liki, ne da bi je raztezal na: en), kajti „glu- honemi zavod“ znači le das taubstumme institut;

„lovska pravica“ za jagdrecht, na mestu: „pravica na lov“, ali: „pravica do lova“, kajti

„lovska pravica“ znači le das jägerische recht in „das dem schützen auf den auf der jagd erlegten hasen zustehende recht“, slovenil boš: „strelčeva pravica do (ali: na) zajca, ubitega na lovi (lovljó, ali lové)“, ne pa, kakor sem ondan bral v nekeji razsodbi: „strelcu na lovu“ ubitega zajca slišijoča pravica“; in ker stoji to isto i glede raznih drugih vzrazil, pridevnikom in samostavnikom zloženih bodi povedano, da pridržimo pa lahko, se ve da cum granu salis taka in enaka vzrazila, katerim je podelil uže ves narod domače pravice, kakor so, na priklad: „mlinski kamen hišna gospodinja, kuhinjska sol, tičeje gnezdo, poletna noč, jesensko sadje, zimska obleka“ in tisoče drugih;

„lesni trgovec“ za holzändler na mestu: „trgovec z lesom, saj znači „lesni trgovec“ der dem holze ali dem walde gehörende, „leseni trgovec“ pa celó der träge händler;

„neplačevit“ za zahlungsunfähig na mestu: „neplačevit“, kakor imamo tudi: „trpežen, (dauerhaft), nadležen (lästig), trebežen (bedürftig), betežen (kränklich) i. t. d., saj „plačevit“, „neplačevit“ od plač, kakor ledov: vit od led, krvavit od krv i. t. d. pomenja: weinerlich, nicht weinerlich (piagnucolos);

„izvedenec“ za sachverständiger na me- *) Lov, di jagd je moškega pola, lov, der fang pa ženskega.

stu: „zvedenec“ ali „veščak“ kajti „izvedenec“ ne znači ino, nego der ausgeführte;

„ranocelnik“ za wundarzt (chirurg) na mestu: „ranocelce“, ali „ranarnik“, ali „vidar“, ker ranocelnik znači lek, katerim se rana leči, zdravi ali vida;

„naprednina“ za vorschuss, na mestu: „predplačilo“ ali kaj slinčnega, kajti napred- nina ako bi sploh ta beseda živel v na- rodu, bi značila: fortschrittsgeld, ali fort- schrittsgeld; bühr;

„ugovor“ za einwendung, einspruch, ein- wurf, kajti ugovor (ugovor) znači pri nas *) pri Hrvatih, južnih Srbih in Ruskih: ver- einbarung, vertrag, tractat, na mestu: „pri- govor, prerekanje, prekoslanje“, in kakor slu- čaj zahteva, celó: „upor, odpor, zmet, oči- tanje, zametiti, zametati, ne gledé, protireči, protigovoriti, protisloviti, ne irveti na kaj nič reči, ne smotreti na kaj, braniti se, odernati, oderačati, odgocoriti, odgocorjati, upirati se, protiviti se, prerekat, prekosloviti i. t. d.;

*) Primeri istega „Slovenca“ št. 232 od 1894. leta: „ugovorom ougersko ministerstvo ni ovlašćeno preminjati hrvaških imen v madjarska, kajti Hrvaška je politično popol- noma samostalna“, ali istega dnevnika drugo številko: „Ugovor izmed Srbije in Avstrije. Bivši minister Piročanac djal je izjavo, v kterej pravi, da je podvržen oni ugovor, ki ga je bral dr. Pacák v delegaciji glode ugo- vora izmed Avstrije in Srbije“.

poslancev in zahtevajte od istega, da se za vas potegne. (Dobro!) Vi morate svoje poslance vedno drezati in drezati, kajti poslanci se morejo po tem sklicevati, da stoji narod za njimi in da vrše le narodovo željo!

Kar se dostaja mojega in grofa Alfreda Coroninija delovanja v državnem zboru, naj omenim na kratko, da sva bila oba, jaz kot zastopnik kmečkih občin, gospod grof kot zastopnik velikega posestva, vedno pripravljena, vršiti svoje dolžnosti nasproti volilcem. (Viharni živela-klici!)

Ali drugačni odnosi so v deželnem zboru goriškem. Med tem, ko imamo na Dunaju samo štiri poslance, imamo jih v deželnem zboru več število, ali vendar ne odločilno. Znano vam je, da je v zadnjem zasedanju prišlo do spora med slovenskimi in italijanskimi poslanci, ker slovenski poslanci niso hoteli privoliti v pretirane zahteve Italijanov. In ker ni moglo priti do sporazumljenja, je bila vlada prisiljena razpustiti deželni zbor.

Sedaj imamo nove volitve. Jaz sicer nisem bil vaš zastopnik v deželnem zboru, pač pa v državnem zboru. Dovolite mi torej, da vam izrazim svoje misli o tem, kakšen bódi vaš poslanec. Moje mnenje je, da poslanec ne sme poštovati le potrebe svojega volilnega okraja, ampak mora imeti pred očmi vso deželo (Dobro!)

Znano vam je, da Italijani so v zadnjem zasedanju zahtevali nemogočih stvari, to je, ogromne svote za furlanski tramvaj in za namakanje tržiške ravani. Slovenski poslanci niso hoteli dovoliti tako velikih svot, in tudi če bi bile res v korist posamičnim okrajem. Pred leti so zahtevali za namakanje tržiške ravani 382.000 gld.; ker pa smo mi ugovarjali, da ta svota ne bode zadoščala, zatrijali so nam, da hočejo sami pokriti, kolikor bode trebalo več. Jeden gospodov se je pri tem celo bohato vdaril po žepu, češ: saj imamo. In Slovenci, dobre dušice, so res dovolili to svoto. Ali par let potem prišel je isti gospod zahtevajoč, da mora deželni zbor še dovoliti, ker že dovoljena omenjena svota ne zadošča. Pri tem so nas tolažili češ, saj ta denar daste le na posodo. To je tudi res. Ali kje imamo zagotovilo, da se tudi res povrne ta denar deželi? Tu vam hočem navesti jeden vzgled. Pred leti dala je goriška hranilnica (Monte) več denarja na posodo v komenskem okraju in se je intambulirala za dotične svote. Ali kakova je bila posledica, ko so začeli tirjati in rubiti. Po slabih letinah in nezgodah zgubila so posestva veliko na svoji vrednosti in na dražbi so se prodajala za veliko nižje cene, nego so bila vredna popred. Posledica pa je bila ta, da je hranilnica zgubila veliko, posestniki pa so šli pod zlo, prišli so ob vse. Pa še nekaj zelo važnega vam moram povedati. Vlada pripravila namreč zakon, ki se najbrže vsprejme že v prihodnjem zasedanju državnega zbora, po katerem oni, ki posoja denar za zboljšanje zemljišč, sme zahtevati v povrnitev le toliko, v kolikor se je dotično zemljišče res zboljšalo. Ako je torej kdo n. pr. posodil 1000

„zadeva“ za angelegenheit, sache, rechts-sache, na mestu: „stvar, reč, posel, delo“ itd. kajti „zadeva“ znači le hinderniss, (impedimento), na pr. „sosedov sin zadeva nam se vsak dan po hiši“;

„dobra vera“ za bona fides, na mestu: „nezlomišljenost, nezlomišljeno“; „slaba vera“ za mala fides, na mestu: „zlomišljenost, zlomišljeno“, kakor govore še danes v Brkinih in kakor nahajamo tudi v „imovinskem zakoniku“ za Črno goro, kajti „vera“ znači pri nas in pri vseh drugih Slovanih le „verroizpovedanje“, namreč to, kar imenujemo Nemei „glaubensbekenntnis“, Italijani pa „confessione“, ali „religione“. Mi na pr. lahko govorimo in pišemo: „zapadna, rekše latinska, ali rimsko katoliška vera je dobra, a tudi vstočna, rekše grško katoliška, ali pravoslavna ni slaba“, — a ne bi smeli na pr. v nobenem pravnem spisu trditi, da se je nahajal Krešimir Krešimirovič v dobri veri, ko je prodajal Stanku Stankoviču junca kot svojega, da si je vedel, da ni njegov, nego govoriti nam bode treba v tem slučaju, da sta postopala pri tem opravilu Krešimir Krešimirovič zlomišljeno, Stanko Stankovič pa nezlomišljeno, ker le ta ni vedel, da ni bil junec prodajalec;

(Dalje v prih. sob. stev.)

gld., zemljišče pa se je zboljšalo v svoji vrednosti le za 50 gld., imel bode dotični upnik pravico tirjati le 50 gld. Sedaj pa se moramo vprašati, ali se tržiška ravnanja res zboljša po namakanju?!! Reči smemo, da ne! In pri tem se opiram na menenje odličnega strokovnjaka in tamošnjih kmetov. Strokovnjak Markus je rekel sicer, da so se drugod v Benečiji dobro sponesla taka namakanja; ali tu je stvar drugača, tu se utegnejo še poslabšati zemljišča, ker je voda iz Soče premrzla in prepusta. Kmetje pa trdijo istotako, da se jim zemljišča gotovo še poslabšajo in bi raje podarili ista, in bi si šli iskat kruha drugod. Vidite, za take stvari zahtevajo furlanski poslanci tolikih svot, za stvari, ki bi koristile le posamičnim gospodom!

In kako je vendar-le prišlo do tega, da se je dovolila prva svota? Ker poročevalce pove le toliko, kolikor njemu ugaja — morda tudi radi posebnih interesov, poslanci pa so popolnem v nejasnem; svota je dovoljena, in preskrbeti je treba denar tako ali tako. Nasledke pa občutijo — davkoplačevalci.

Pred vsem pa treba pripoznati, da so bili slovenski poslanci premeški, ter v vednem strahu, da bi se zamerili na desni ali levi, ako ne bi glasovali za to ali ono stvar.

Kje je torej zagotovilo, da dežela dobi povrnjeno ono svoto? Kje, posebno po novem zakonu, ako se zemljišča ne zboljšajo? In v resnici so prošla tri leta, ne da bi bili povrnili jeden sam novič.

Ko so videli torej, da jim prvo dovoljena svota ne zadošča, zahtevajo sedaj družih 250.000 gld. in 500.000 gld. za tramvaj v Furlanijo. V odškodnino pa so oni hoteli dovoliti 50.000 gld. za vipavsko železnico. Ta svota je sicer znatna, z gornjimi svotami pa ni v nikakem razmerju. A kakor so se zaračunali pri namakanju tržiške ravani, tako so se menda zaračunali pri tramvaju, kajti vlada sama jih je opozorila, da omenjene svote ne bi mogli izplačati, kakor so obečali, v 50 letih, ampak še le v 75 letih.

Iz vsega tega je razvidno, da Furlanija ima kar hoče, da-si je ravno tam takih življev, ki gledajo preko meje. Laški poslanci naglašajo vedno italijanski značaj dežele. To pa ni res, ker tudi mestom je ital. značaj le navidezno italijansk. Slovenskim poslancem je pri tem jako težko stališče. V bodoče se slovenski poslanci ne bodo smeli ravnati le po gotovih juridiških formulah, ampak odločni, energični in nezavirani bodo morali biti. Oni se ne bodo smeli klanjati temu ali onemu grofu, in se bati zamere pri tem ali onem, ampak zahtevati bodo morali, kar je narodu potrebno. Če bode imeli take poslance, potem se ne dogodi več, kar se je dogodilo, da je neki naš poslanec kar rekel: Dovolimo jim, da bodo zadovoljni. Isti poslanec je bil tudi menenja, naj bi se ugodilo želji Italijanov, da bi se namreč zasnoval deželni zalog, iz kojega naj bi dobivali za svoje potrebe Furlani 2/3, Slovenci 1/3. To razmerje bi bilo vnebovpijoče, tudi ako bi bilo res, da Gorica pripada Furlaniji. Ako nekateri Goričani po vsi sili hočejo biti Furlani v narodnem oziru, svobodno jim, ali v gospodarskem pogledu pripada Gorica slovenskemu delu dežele. Italijani plačujejo 1/2 davka, Slovenci 1/3 in mesto goriško 1/6. Ker pa to mesto pripada Slovincem v gospodarskem pogledu, ni res, kar trdijo Italijani, da oni plačujejo 1/2 davkov. Nam bi torej šlo iz deželnega zaklada 1/3 in Italijanom 1/3. Le če hočemo biti posebno dobri, bi mogli privoliti, da bi dobivali vsak pol.

Tako stoji torej stvari: gorje onemu poslancu, ki bi le v posamičnih slučajih glasoval z nasprotniki.

Dragi moji Kraševci, pazite torej! Odnosi so taki sedaj, da bode vse zavisto od vašega poslanca. Zatrdim vas lahko, da je že pokojni gosp. Mahorčič želel, da nastopi njegovo dedščino mož, katerega vam hoče naše društvo priporočiti. Ako je torej že naš pokojni poslanec imel toliko zaupanja v tega gospoda, zaupajte mu tudi vi, kajti dotičnik je morda poleg poslanstva namenjen za nekaj višjega. Pokažite se torej, da zasluzite častno ime značajnih mož. Ne dajte se omamiti, ne slušajte ljudi, ki

se utikajo v vaše volitve, ne da bi imeli pravice v to. Poženite jih in postopajte po svoji lastni volji in po svojem prepričanju. (Viharno več sekund trajajoče ploskanje.)

Kar se pa dostaja drugega vašega poslanca, je boljše, da ni doktor, ampak da je človek, ki pozna gospodarske razmere, da je poštenjak in značajen mož, tudi če ni poseben prijatelj vladi. Glavna stvar je, da je razumen in energičen. (Klici: Strekelj, Strekelj!) Priporočajo vam iz Gorice tudi drugih mož, ali pomislite, da vsakdo ima svoje nazore. Ako vam usiljuje svoje nasvete kdo, ki ni poklican v to, morate si misliti, da ima svoje posebne tajne namene. Razsodni morate biti in znate sami: kdo je vaš človek.

Ako so slovenski poslanci zložni, so veliko vredni; ako se pa izmed teh 10 poslancev, ki jih imamo, loči samo jeden, izgubljeno je vse. Naših poslancev je toliko, da je zavisto le od njih, da je deželni zbor sklepčen ali ne. Drugače bi bilo, ako nam odpade le jeden sam glas. Priporočam vam torej še enkrat, da si izvete moža, ki poznata vaše potrebe in ki imata pošten kraški značaj. (Burno odobravanje.)

Na vprašanje predsednika, da-li želi kdo besede, oglasil se je g. Prelec iz Komna, ki je v jednatem lepem govoru, opozarjal bodoče poslance, da Kraševci želijo in zahtevajo od svojih poslancev, da morajo vsaj enkrat na leto poročati volilcem o svojem delovanju. Taki shodi so poučni za ljudstvo, da to poslednje zadobi pravi pojmi, čemu voli poslanca in kako deluje isti zanje.

Po takem rase zanimanje ljudstva za javne stvari. Govornik je raztolmačil namen društva „Sloga“ v Gorici. Mnogi niti ne čitajo časnikov, in že zaradi tega je potrebno, da pridejo poslanci v dotiko z volilci. Sicer ostanejo Kraševci, kakor riba brez vode. Mi se svoje strani — je zaključil — govornik, bomo podpirali poslance ob vsaki priliki. (Pohvala in ploskanje.)

Gosp. dr. Rojc opaža le, da taka obveza velja le za poslance dotičnega okraja.

Gosp. Švara iz Komna bi želel vedeti, kdo je bil oni poslanec, ki je bil tako naklonjen Lahom, da bi jim privoščil 2/3 dobrot. (Klici: dr. Abram v Gorici!!)

Dr. Gregorčič se zahvaljuje še enkrat ne mnogoštevilni udeležbi, naglašuje svoje posebne veselje na dejstvu, da je prišlo toliko volilcev iz oddaljenih okrajev, da so toli pazno poslušali njegovo poročilo ter da so mu prijavljali tudi svoje želje.

Dr. Gregorin meni, da ne bi naloge današnjega shoda popolnoma dovršili, ako že danes ne določimo svojih kandidatov. Mi ne smemo dalje tavati v temi, ampak nastopiti nam je odkrito za svoja kandidata, kakor nasprotniki rujejo zahrbtno za svoje kandidate. Saj je že javna tajnost, da sta naša kandidata gg. Alojzij Štrekelj in dr. Otokar Rybář. Ako izvolimo ta dva moža, popolnjevala se bosta lepo vzajemno: jeden bode dajal nasvete kot praktičen posestnik, a drugi kot jurist bode dajal istim prave oblike! To je moje mnenje, in predlagam torej, da se glasuje o teh kandidaturah. (Klici: zadovoljni smo!)

Napoziv predsednikov pritrtil je zbor soglasno kandidaturi omenjenih dveh gospodov. Da pa bode glasovanje še trdnije, odredil je predsednik nasprotno glasovanje, a nihče se ni oglasil proti. (Ploskanje.)

Spregovorivši zopet, konstatoval je dr. Gregorin, da sta bila pri današnjem shodu določena kandid. Štrekelj in Rybář. Omenjal je nadalje, da je kraški material dober. Pokažimo sedaj, da smo energični. Pomislite, da danes gleda na nas ves slovenski svet, kajti od danes je zavista sestava prihodnjega deželnega zbora. Glejmo, da nam ne bo mogel nikdo očitati, da smo izdajalci, da smo krivi, da so Slovinci na Goriškem prišli ob svoj ugled. Ako pa zmagamo, potem si pridobimo priznanje vseh značajnih mož in vsi nam bodo šteli v zaslugu našo značajnost.

Konečno je govornik v imenu zborovalcev v navdušenih besedah izrekel zahvalo navzočim bivšim deželnim poslancem, osobito visokorodnemu g. grofu Coroniniju in urnobesni živlo-klici so se razlegali po dvorani.

G. Prelec iz Komna je prijavil še vest, da so prvotne volitve v Komnu razveljav-

ljene in pozival je Komence, naj pokažejo svoje moštvo s tem, da izvolijo iste volilne može, kakor pri prvi volitvi.

Zaključuje zborovanje zahvalil se je tudi predsednik sklicevateljem shoda in zborovalcem ter pozival jih je na zložno delo, predočuj jim resničnost reka: Sloga jači, nesloga tlači!

Jasnih in veselih lic so zborovalci ostavili dvorano a na trgu doli, okrašenem zastavami, je donela dolgo v noč lepa slovenska pesem iz poznanih mojsterskih grl nabrežinskih.

Gg. poslanci in drugi odličnjaki pa so prebili še jedno srečno uro v prijateljskih pogovorih z vrlimi kraškimi volilci.

Politiške vesti.

V Trstu, dne 7. septembra 1895.

Volitve na Goriškem. Iz dansšnje „Soče“ posnemamo, da so se volitve volilnih mož izvršile prav ugodno po vsej deželi, le po Krasu hoté razni agitatorji rušiti disciplino. „Soča“ piše: „Zopet in zopet nam namreč prihajajo poročila, kako brezvestni agitatorji sleparijo volilne može z obljubami raznih cest in podpor. Opozorjamo še enkrat na to, kar smo povedali že poprej, da namreč ne cest, ne podpor ne dobé, ako ne bodo vsi poslanci za to, a ne samo kak Abram, ali kdo drugi. Saj pa ne bo dajal denarjev iz svojega žepa, ampak jih bo moral izposlovati od deželnega zbora. To se pa ne bo moglo drugače zgoditi nego v popolnem sporazumenju z vsemi deželnimi poslanci. A to sporazumljenje lože doseže tak poslanec, ki je izvoljen vsem na ljubo in ne proti njih želji. Zato je agitacija v omenjenem zmyslu le suho in golo — sleparstvo. To naj si zapomnijo volilni može na Krasu! — Nikdar pa ne smejo voliti moža, ki bi se morda ne oziral na svoje slovenske tovariše, ampak skušal ustrezati Lahom. Potem gorje nam Slovincem! Za Furlanijo zahtevajo kar na stotisoče; ako v to privoli kak slovenski poslanec, recimo s Krasa, tedaj mu Lah radi dovolijo 800 gld. za popravo cerkve v Pliskovici in 1000 gld. za popravo kake občinske poti — ali kaj to pomaga, ko isti hip vzame stokrat toliko iz žepa vsem Kraševcem! Takih „podpor“ ne potrebujemo, kajti nas poprej slečejo do nagega. — Upamo torej še vedno, da Kraševci ne bodo hodili slepicem na limanice, marveč da bodo poslušali poštene rodoljube, ki se veliko trudijo za vsestranski blagor vsega slovenskega prebivalstva v deželi. — Posebno pa opominjamo na te nečedne agitacije volilce sežanskega okraja, ki utegnejo dobiti v svojem vrlim poslancu tudi deželnega odbornika, katerega doslej še niso imeli. Ako zanemarijo to priloznost, utegne se pripetiti, da ga v tem rodu niti ne bodo imeli. A kaj je deželni odbornik za svoj volilni okraj, to bodo Sežanci pač sami najbolje umeli.

Društvo „Sloga“ je že proglasilo naslednje kandidate za deželni zbor goriški:

- v kmečkih občinah okrajnega glavarstva tolminskega:
dr. Anton Gregorčič, profesor bogoslovja v Gorici.
Ivan Lapanja, zemljemerec in posestnik v Kobarižu.
- v kmečkih občinah okolice goriške:
Blazij Grča, župnik v Šempasu.
Ivan Berbuč, profesor v Gorici.
- v volilni skupini trgov in obrtnih krajev:

dr. Henrik Tuma, c. kr. sodni pristav v Gorici.

Kandidatje za kmečke občine okrajnega glavarstva Sežanskega in za veliko posestvo se objavijo prihodnjic, ker so k temu potrebni še nekateri pogovori.

Volilci veleposestniki so vabljeni na posvetovanje, ki se bode vršilo dne 12. septembra v prostorih goriške Čitalnice. Kdor le more, naj se vdeleži tega posvetovanja!

Ogrski škofje in cerkveno-politiški zakoni. Po zaključanju zadnje škofovske konferencije zahvalil je škof Zalka kneza-primasa na požrtvovalnem prizadevanju in delovanju povodom cerkveno-politiškega gibanja; škof Binde pa je obsojal napade na primasa se strani nekaterih novin. Knez-primas se je zahvalil ganljivimi besedami.

Različne vesti.

Zaplena. Sobotno večerno izdanje našega lista zaplenilo je državno pravdnštvo v naše veliko iznenadenje zaradi vesti „Goriškim Slovencem v pomislek“, kojo vest smo ponatisnili od besede do besede iz poslednje nezapljenjene številke Goriške „Soče.“

Veliki vojvoda Ladislav †. Zopet je zadela teška izguba prejasno hišo Habsburgov: neizprosna smrt vzela si je člana vladajoče hiše, stoječega v cvetoči mladeniški dobi. Kakor smo sporočili svoječasno v našem listu, ponesrečil je višji vojvoda Ladislav pri lovu na divje mačke, kajti sprožila se mu je po naključju njegova puška in strel ga je zadel v desno stegno. Do predsmočno bili so zdravniki trdno prepričani, da ozdravi mladi vojvoda, da si je bilo misliti, da bo bolezen trajala dolgo časa. Včeraj zjutraj pa so se zdravniki osvedočili, da se je visokemu ranjenemu zastupila kri. Človeška pomoč je torej obnemogla. Mati višjega vojvode Ladislava, višja vojvodinja Klotilda, dala je pozvati predstojnika jezuitskega samostana, Schäfferja, kateri je umiročega izpovedal in previdel s Svetotajstvi. Kmalu zatem je bolnik izgubil zavest in ob 10^h, uri dopoludne izdihnil je v naročju svoje matere. Pri umirajočem bila sta prisotna tudi pokojnikov oče, višji vojvoda Josip, in starejši pokojnikov brat, višji vojvoda Josip Avgust. — V sled smrti mladega višjega vojvode pisal je ogerski ministerski predsednik baron Banffy višjemu vojvodi Josipu pismo, v katerem izraža iskreno sočutje ogerskega naroda. V Budimpešti so razobešena na vseh javnih in na raznih privatnih poslopih črne zastave. (Kakor že omenjeno, poročil se je pokojnik, višji vojvoda Ladislav Filip Marija Viacenc, dne 16. julija 1875. v Alczuthu, kot četrti sin višjega vojvode Josipa, prekoračil je torej komaj svoje 20. leto. Služil je kot poročnik v pešpolku št. 37, katerega polkovnik-lastnik je njegov oče, poveljnik ogerskega domobranstva (honvedov), višji vojvoda Josip. Uredn.)

Volilni shod v Sežani. V smislu dogovora med poslancema gg. dr. Gregoričcem in grofom Alfredom Coroninijem povodom volilnega shoda v Nabrežini, vršil se bo volilni shod v Sežani v soboto dne 14. t. m. ob 3. uri pop. v prostorih Guličeve gostilne.

Doneski za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu: v gostilni g. A. Babiča pri sv. Jakobu sta nabrala v veseli družbi gg. Josip Čehovin in Šrebel 2 kroni 80 stot., nadalje 76 stot. za Cirila in 60 stot. za Metoda, katerim zneskom je dodal kompare Ščepanka 20 stot., torej skupaj 4 krone 36 stot. — G. Ivan Abram, veletržec v Trstu je poklonil 10 kron.

Ziveli nabiralci in darovalci!

Izlet „Del. podp. društva na sv. Goro“ je torej dovoljen za 15. t. m., kakor smo že sporočili v sobotnem zjutranjem izdanju. Tudi posebni vlak je že zagotovljen. Na sv. Gori bo ob 10. uri predpoludne peta sv. maša s primerno propovedjo. Vozni listki Trst-Gorica se dobivajo v „Del. podp. društvu“, v kavarni Commercio in trgovini gosp. Antona Žitka. Vozna cena za tretji razred je 1 gl. 30 nvč. tje in nazaj.

Pouk na c. kr. pripravnic za srednje šole na Proseku prične dne 16. septembra ob 8. uri zjutraj se sv. mašo. Vpisovanje učencev bo dne 14. septembra od 9.—12. ure dopoludne in dne 15. septembra začeni po končani sv. maši do ene ure popoldne. Kdor se ne pride vpisati pravočasno, ne bo sprejet. Oni, ki želé biti vsprejeti, priti morajo v spremstvu svojih starišev (očeta ali matere) ali njih namestnikov, dovršiti morajo 9. starostno leto in najmanj 3. razred ljudske šole z dobrim vspehom in prinesiti morajo zadnji 2 šolski spričevali, krstni list in spričevalo o cepljenju koz. Z ozirom na boljše vspehe in loži napredek, želi se, da dovrše 4. razred ljudske šole. Vnanji oglasijo se lahko pisмено, toda 16. septembra predstaviti se morajo osebno.

Vodstvo c. k. pripravnic za srednje šole, na Proseku, 1. septembra 1895.

Visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo podelilo je torej štiri štipendije, kakor je razvidno iz dotičnega razglasa v več. izdanju od min. četrtka, na kmetijskih solah v Gorici (slovenski oddelek) in na Grmu (pri Novem mestu), za mladenče slovenske in hrvatske narodnosti v Istri za šolsko leto 1895-96 in 1896-97 in sicer: dva štipendija v Gorici po gl. 100, in dva štipendija na Grmu po gl. 120.

V šolo se sprejmejo in pravico do teh imajo sinovi istrskih (slovenskih in hrvatskih) vinogradnikov, ki so stari 16 in niso še izpolnili 24 let, a sprejmejo se tudi 15letni, ako so čvrstega zdravja, lepega vedenja in so z dobrim uspehom dovršili vsaj ljudsko šolo. Prednost imajo taki sinovi, pri kojih je upanje, da se bodo pečali potem na svojem domu s kmetijstvom, vinarstvom in sadjarstvom.

Lastnoročne pisane (slovenske ali hrvatske) prošnje, ki morejo biti kolekovane s kolekom 50 nvč., je predložiti do 20. septembra t. l. visokemu c. kr. namestništvu v Trstu.

Iz gori navedenega razglasa je razvidno, koje priloge je priložiti prošnji.

Toplo bodi torej priporočeno vsem onim starišem, koji imajo godne sinove za take šole, da nemudoma uleže prošnje za omenjene ustanove! S tem bi najbolje dokazali potrebo za ustanovitev slovenske ali hrvatske kmet. šole v Istri, za katero se je prosilo v svojem času pri Njeg. Vel. cesarju in jo v resnici pogrešamo sosebno sedaj, ko so razne nezgode privede kmetijstvo v kritično položeno.

Hišna preiskava. Min. petek je tukajšnje drž. pravdnštvo zaseglo socialno-demokratski list „Il Lavoratore“ zaradi uvodnega članka „Nella lotta“ (V boju). Zajedno sledila je zaplembi hišna preiskava pri uredništvu in na stanovanju odgovornega urednika Slocherja. Kakor čujemo, dotičnega rokopisa niso našli.

Suša. V sled velike vročine poslednjih dni izsušili so se razni vodnjaki v tržaškem mestu in po okolici popolnoma, drugi pa deloma. Tudi v Nabrežinski shrambi za vodo (rezervoaru) je menda še malo vode več; to je soditi iz dejstva, da shranjena voda pre malo pritiska na cevi in da torej voda po vodovodu ne more več dospeti v više kraje mesta. Pa tudi v spodnjih krajih mesta zaprli so že par javnih vodnjakov nabrežinskega vodovoda. Primanjkanje nabrežinske vode je že prav občutno in slavni naš magistrat se ne briga za to, da se mora občinstvo v raznih krajih mesta služiti vode iz vodnjakov (n. pr. v ulici Giulia), katero vodo je bil magistrat sam proglasil kot nepitno. Tu je treba nujne pomoči. Dokler slavna vodovodna komisija „izštudira“ novi vodovod in dokler dobimo vodo v Trstu, utegne vse mesto in vsa okolica pomreti, ako ne za žejo, pa za grižo, drizko itd. Morda se slavni magistrat zanaša na to, da bo skoro kaj dežja. Bog daj, toda mestni upravi je dolžnost preskrbeti vode tudi o suši in baš o suši prej nego o deževju. Od kodi naj jo vzame, to je njena stvar; saj sedi v vodovodni komisiji že dolgo vrsto let dovolj „študiranih glav“.

Nesreča pri vojaških vajah. Iz Kranja pišejo: Minoli torek padel je major generalnega štaba Altman o vojaških vajah poleg Kranja raz konja. Obvisel je v stremenu. Konj je dirjal ž njim kakih 300 korakov daleč. Pri tem se je major Altman hudo pobil na glavi. Odpeljali so ga v Ljubljano v vojaško bolnišnico. Malo je nadeje, da ozdravi.

Pešec Grandin in njegov „vajenec“ iz Furlanije ostavila sta torej min. petek pop. naše mesto. O tej priliki bilo je zopet opaziti, da je v Trstu na tisoče ljudi, ki imajo časa kadar koli in ob vsaki priliki, ne gledé na slavno „mularijo“, katera je sploh povsodi, kjer je najmanj treba. Tega nadebudnega tržaškega zaroda zbral se je včeraj ogromen roj. Strašnim vriščem drvila se je gneča iz mesta, v sredi tolpe francoski „tekač“, na njegovi strani „furlan“ in v njiu sredi na vrvi Grandinov, v Trstu dobavljeni pes. Navdušenje gneče bilo je neopisno. Razsodni človek moral je zmagati z glavo, videči toliko navdušenega upitja za tako stvar!

Poskušen samomor. Te dni dospela je z Dunaja v Trst 22-letna kapitanova hči Fani Edesdorfer ter se nastanila v hiši št. 9 ulice Riborgo. Min. petek si je raztopila v kozarcu vode glavice 10 škatlic žepčenic in to brozgo izpila je sinoč. Silno bljuvanje opozorilo je stanovnike na to, da je gospodični zlo. Pozvali so Trevesa in takoj za njim prihitel je zdravnik z zdravniške postaje, ki je dekletu izpral želodec in odklonil vso nevarnost. Ne znamo, zakaj si je lepo dekletu hotelo končati življenje. Menda zopet zaradi nosrečne ljubezni?

Policijski. 25letno brezposelno dekle Marijo Pavšič iz Postojine so zaprli, ker se je vrnila v Trst, da-si je bila že izgnana od tu; zaradi postopanja pa: 25letnega te-

zaka Srečka Gruma iz Idrije, 17letnega čevljarja Frana Jerka iz Kamnika in 18letnega težaka Frana Grabloviča iz Litije.

Koledar. Danes (10): Nikolaj Tol., spoznovalec, Pulherija, kraljica. — Jutri (11): Prot in Hijacint, mučenca. — Polna luna. — Solce izide ob 5. uri 35 min., zatoní ob 6. uri 22 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 25 stop., ob 2 pop. 34.5 stop. C.

Loterijske številke. izrečane 7. t. m.

Dunaj	20, 85, 78, 76, 84.
Gradec	42, 14, 33, 32, 8.
Temešvar	85, 14, 34, 82, 88.

Za turiste in jahače na distance. Kakor smo dognali iz došlih nam popolnoma avtentičnih poročil, rabijo odlični turisti in jahači že dlje časa pred in po napornih potih z velikim vspehom K w i z d F l u i d p r o t i p r o t i n u. K w i z d F l u i d p r o t i p r o t i n u ima, kakor nam baš javljajo, to lastnost, da stori mišice človeškega trupla odporne in vstrajne, tako, da morež lahko promagati največe napore. Z druge strani to sredstvo popolnoma oživlja obnemoglo mišice, odpravlja utrujenost in vse bolečine, nastavje vsled prevelikega napora. Za pešice in jahače je gotovo velike vrednosti ta migljaj, ki nam je došel od strokovnjakov. G

Najnovije vesti.

Dunaj 8. Cesar se je odpeljal danes v Stettin k velikim nemškim vajam.

Budimpešta 8. Danes zjutraj so položili v palači velikega vojvode na mrtvaški oder truplo pokojnega velikega vojvode Ladislava. Truplo bo občinstvo na ogled v torek ob 10 in pol uri predpoludne.

Madrid 8. Radi smrti velikega vojvode Ladislava napovedano je štirinajstidnevno dvorno žalovanje.

Solnograd 8. Občni zbor nemškega in avstrijskega planinskega društva je naprosil župana solnogradskega, da se potegne pri trgovinskem ministerstvu za železnico čez Ture z zvezo s Trstom.

Trgovinske brojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.80—6.81 Pšenica za jesen 1896 6.31 do 6.32. Oves za jesen 5.63—5.67 Rž za jesen 6.02—6.07 Koruza za sept.-oktober 5.30—5.35 maj-juni 1896 4.58—4.59. Pšenica nova od 78 kil. f. 6.20—6.30 od 79 kil. f. 6.30—6.40, od 80 kil. f. 6.35—6.45 od 79 kil. f. 6.30—6.40, od 82 kil. for. 6.50—6.60. Ječmen 6.70—7.—; prosa 6.—6.60 rž nova 5.40—5.30. Pšenica: Ponudbe dobre. Prodaja 40000 met. st., 3/4, ceneje. Rž 5 nč. ceneje. Vreme: lepo.

Traga. Neratunirani sladkor za avgust f. 12.40 nova letina 12.85. brez porte.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev precej f. 28.50. Concassé 29.25 —; Cvetorani 30.—. V glavah (sodih) 30.25 —.

Havre. Kava Santos good average september 92.50 za januar 89.50. mlacino.

Hamburg. Santos good average za september 74.25 december 72.50 mare 74.25 mirno.

Dunajska borza 9. septembra 1895

	predčeraš	danes
Državni dolg v papirju	101.80	100.95
„ „ v srebru	101.20	101.50
Avstrijska renta v zlatu	122.45	122.50
„ „ v kronah	101.65	101.55
Kreditno akcije	408.10	406.80
London 10 let	120.80	120.75
Napoleoni	9.59	9.58 1/2
10 mark	11.81	11.81
200 italj. lir	45.65	45.65

Tržne cene

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

	Cena	od for.	do for.
Fiol: Koks	100 K.	—	—
Mandeloni	12	—	12.25
avelorudeči	—	—	—
temorudeči	—	—	—
kanarček	—	—	—
bohinski	11	—	11.50
beli veliki	—	—	—
„ mali	—	—	—
zeleni, dolgi	—	—	—
„ okrogli	—	—	—
mešani hrvatski	—	—	—
„ štajerski	—	—	—
Maslo fino štajersko	76	—	78
Ječmen št. 10	—	—	9.75
„ 9	—	—	10.75
„ 8	—	—	11.50
„ 7	—	—	11.50
Zelje kranjsko	100 K.	8	8.25
Bepa	—	—	—
Krompir, štajerski	—	—	—
Proso kranjsko	—	—	9.75
Leča, kranjska	—	—	10
Špeh ogerski	—	—	58
Mast ogerska	—	—	59
Kava Mocca	—	—	190
„ Ceylon Plant, fina	—	—	182
„ Perl	—	—	189
Java Malang	—	—	162
Portorico	—	—	—
Guatemala	—	—	157
San Domingo	—	—	157
Malabar Plant	—	—	—
„ nativo	—	—	—
Laguayra Plant	—	—	169
„ nativo	—	—	—
Santos najfiniji	—	—	152
„ srednje fini	—	—	149
„ srednji	—	—	142
„ ordinar	—	—	129
Rio oprani	—	—	—
„ najfiniji	—	—	152
„ srednji	—	—	144
„ srednji	—	—	28.75
Concassé	—	—	29.50
v glavah	—	—	30.50
razkosani	—	—	30.25
Riz italijanski fini	—	—	20
„ srednji	—	—	19
Japan fini AAA	—	—	15.75
„ srednji	—	—	15
Raugoon extra	100 K.	13	—
„ I	—	—	11
„ II	—	—	9
Petrolejški tuzki v sodih	—	—	29.50
„ v zabojih od 29 kil.	—	—	6.30
Olje italijansko najfinije	—	—	63
„ srednjeljno	—	—	56
bombažno, amerik.	—	—	30
dalmatinsko	—	—	33

Limoni Mesinski	zaboj	7	—	9	—
Pomaranče	—	—	—	—	—
Mandeljni Dalmatinski	100 K.	—	—	—	—
„ Bari	—	75	—	77	—
„ novi	—	104	—	106	—
„ Injeli	—	9.50	—	9.75	—
„ Dalmatinski novi	—	10	—	10.25	—
„ Paljeski	—	—	—	—	—
„ Ckve Paljeske	—	—	—	—	—
„ Grške v venicah novi	—	11	—	11.25	—
„ tanine nove	—	30	—	34	—
Vamperli	100 K.	23	—	24	—
C b b e	—	—	—	—	—
Filenovke srednje velikosti	—	43	—	44	—
„ velike	—	—	—	—	—
„ male	—	47	—	48	—
Slaniki v velikih sodih	—	—	—	—	—
„ v 1/2	—	5	—	—	—

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Kupei bili so v tem tednu razpoloženi k nakupovanju, toda prodajalci niso hoteli odjenjati od svojih zahtevanj. Razne kupčije so se vsled tega razbile. Ta trdoglavost prodajalcev svedoči, da mislijo, da pozneje svoje blago boljše prodajo, bodi si ker so sedaj cene jako nizke, bodi si, ker se žitna letina ni sponesla tako obilno, kakor je bilo pričakovati. In res je doznano, da bodo dežele, ki uvazajo, potrebovale 114 milijonov kvintalov žita, v tem ko oni kraji, ki žito izvažajo, ne morejo dati nego 93 milijonov kvint.: primankljaja bo torej 21 milijonov kvintalov. (O tej stvari smo sporočili te dni v našem listu pod zaglavjem „Slaba letina“.) Ta primankljaj bo seveda preaj ali sled uplival na cene in iste poskočijo. — O izdatnejših kupčijah sabeložiti je le, da je prodal mlin Walz nekoliko svojih vagonov št. 0 po for. 12.40; nekoliko različnih števil prodal je tudi mlin v Solkanu za tuzemstvo po nepoznatih cenah. V ostalem bila je le kupčija na dobo po različnih cenah. Tržišče se je zaključilo v dobri nadeji.

Otrobi. Jediní mlin Economo vzdržuje svoji izdelek in zahteva f. 4.20; druge marke so mlačne; mnogo je ponudeb, toda malo razprodaje.

Drobni otrobi. Economo zahteva za svoje f. 4.35; ostale marke so nepremenjene cene so iste, kakor smo jih zabeležili v poslednjem poročilu.

Goved. Od 29. m. m. do 4. t. m. prodalo se je v Trstu 449 volov in 13 krav klavne živine in sicer — volov iz Kranjske, 26 iz Hrvatske, — iz Istre, 181 iz Dalmacije, — iz Ogerske, 242 iz Bosne, in — domačih. Plačevali so se: voli iz Kranjske po f. — do —; voli iz Hrvatske po f. 41.— do 42.—; iz Istre po f. — do —; iz Dalmacije po f. 42.— do 42.50, iz Ogerske po f. — do —, iz Bosne po f. 43.— do 43.50 in domači po f. — do —; domače krave po f. 41.— do 42.50 krave iz Italije po f. — do — in krave iz Kranjske po f. — do — kvintal mrtve vage.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.45, II vr. po f. 2.35 slama I. vr. po f. 3.— in II vr. po f. 2.50 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 90 do 92 nvč., v partijah od 30 do 50 kg. po 88 do 90 nvč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1.— do f. 1.02 in v partijah od 30 do 50 kg. po 98 nvč. do f. 1.— kilogram. Tolminko surovo maslo I. vrsti po f. 1.04 do f. 1.06 kilogram.

Jajca na debelo po f. 2.80 do 3.10 sto komadov.

Kokoši po f. 1.— do f. 1.30 komad; piščeta po f. 1.10 do f. 1.60 par.

Krompir, navadni, na debelo po f. 2.50 do 4.— kvintal. „R. M.“

Josip Vodopivec posredovalec-Slovenec v Trstu via Setto Fontane št. 15. Preskrbuje denar na posoda proti vknjižbi na zemljišča, na potem posreduje pri prodajah in kupavanjih posestev, zemljič, hiš prodajalnic, gostilnic itd. itd. Provizija po dogovoru. Pogovori v stanovanji, in od 9—10 ure v kavarni „Commercio“ Pisma pošiljajo naj se v stanovanje.

Jakob Hafner

izdelovatelj civilnih in vojaških oblek

prevzima kakoršne-koli naroče za uniforme po jako umestnih cenah.

Via Caserma št. 12.

Veliko zalogo otrobov, moke, sladkorja, kave, riža, suhega grozdja in drugega kolonijalnega blaga ima

JOSIP STICOTTI

Via Stadion št. 25.

Trst.

POZOR!

Podpisani javljam slavemu občinstvu, da sem prevzel prodajalnico v ulici **Muda vecchia št. 4.** Imam na prodaj izborne vrste kave, riža, olja, izdelkov iz testa itd. po jako nizkih cenah. Pošiljate na deželo izvršujem točno in solidno.

Splošnovanjem
Jakob Rupnik,
trgovec

Aite & Zadnik - Trst

Via Nuova na voglu via S. Lazzaro, priporočata slav. občinstvu s svojo prodajalnico s manufakturnim blagom. V zalogi nahaja povsem najnovejša blaga, toliko za ženske kolikor za moške in deco. Veliki izbor platna, bombaževine, perila, robcev volnenih in svilnatih. Velika zaloga vseh potrebščin za šivilje in krojače. V zalogi nahajajo se nadalje vsakovrstni trakovi in tudi trakovi slovenskih barv. Priporočata se čr. učiteljicam v mestu in na deželi za vse potrebščine šolskih ročnih del. Uzerci se pošiljajo na zahtevo franco.

PRESELITEV GOSTILNE

Znana g. stila **„Alle Poste nuove“** preselila se je z dnem 24. avgusta v ulico Geppa št. 14 pod naslovom

„Alla cantina di Graz“

ter se priporoča nje lastnik vsem starim obiskovalcem sorojakom, da bi ga mnogobrojno obiskovali tudi v novem prostoru. — Tučila se bodo štajerska in italijanska vina prvih vrst ter vsak ar svežo Dreherjevo pivo prve vrste. Kakor po navadi preskrbljeno je za dobra jedila po jako nizkih cenah.

Franjo Počkaj

Via Molino a Vento št. 1. priporoča slavemu občinstvu v Trstu in okolici svojo

TRGOVINO USNJA.

V zalogi nahajajo se tudi železni in leseni žoljbi, šila in sploh vse, kar je potrebno za čevljarje, dobiva se po dobri in nizki ceni vedno sveže in dobro blago.

RAZSTAVA POHIŠTVA

z Dunaja in iz Trsta

dobro poznane trdke

Angelo Delpin

v ulici del Torrente št. 23, 1. nadstropje. (vrtič gledališča Amona).

Priporoča velikansko svojo zalogo pohištva in tapetarskih stvari. Pohištvo za spalno sobo, popolno, od f. 146 do 350 jedilno sobo f. 140 - 350 Pohištvo za uradnike in delavce po znižanih cenah. Zares izborna pohištvo po nizkih cenah.

Znana domača gostilna

„AL CASTELLO DI DORNBERG“

v TRSTU, v ulici Farneto št. 11

v kateri se točijo le pristna vipavska vina in sveže pivo, priporoča se sl. občinstvu v mestu in z deželo. Sladki riesling po 52 nov.; belo in črno vino, liter po 40 nov. Prvo po 32 nov.; v steklenicah po 20 nov. Vino na dom od 5 litrov in več po 4 nč. cenoje. Kuhinja je preskrbljena s tehničnimi jedili. Ceno so primerne nizke. Fran Rjavec.

GOSTILNA

v ulici Valdirivo št. 19

ALLA

GROCE DI MALTA

toči najisbornejša kraška in istrska vina in sicer kraški teran po 48 nov. liter, istrsko vino prve vrste po 40 nov., druge vrste po 36 nov. liter. Pantigamovo vedno sveže pivo v sodih po 24 nov. liter. — Kuhinja preskrbljena je s najtečnimi jedili in jako po ceni. Naročita se sprejemajo in sicer: za obed in večerjo s vinom 20 gld. na mesec, brez vina 14, samo obed 7 gld. na mesec.

Priporoča se slav. slovenskemu občinstvu za mnogobrojni obisk

Josipina Čudek, gostilničarka.

Dobroznana gostilna

ANTONA VODOPIVCA

(po domače „Pri Pračkavcu“) v Trstu, ulica Solitario št. 12

toči kolikor v gostilni, tolikor pri veseljih v sokolaki telovadnici, vedno le pristna vipavska, Prvaška in kraška bea in črna vina. — Sladki riesling v steklenicah, in modro frankinjo, vsaka steklenica drži 1 liter in velja 60 nov. — Postrežba je poštena, ceno smerna. Kuhinja je preskrbljena s tehničnimi, toplimi in mrazimi jedili.

Priporoča se rojakom v Trstu in z deželo. Toči vino tudi družinam 4 nov. cenoje, ako se odzame najmanj 5 litrov.

Emanuel Zahn,

zaloga stekla, svetilnic, pratenine in kuhinjske posode.

ulica Barriera vecchia 6.

Stenj in stekla različna za petroljnice.

Šipe in kristalna ogledala

predaja na debelo in drobno,

pošiljatec na deželo se vrše točno in hitro.

DROBNE FOTOGRAFIJE

zadnja NOVOST, posamične ali v skupinah, cena gld. 1.— dvajsetero.

Objava.

Javlja se p. n. občinstvu, da so sobe hôtela

„R OBELISKU“

na Opčinah

popolnoma urejen s čisto novim pohištvom in pripravljene za one, ki želijo prebiti poletje na deželi. Restavracija ima izvršno laško, nemško in francosko kuhinjo. Neprekosni teran in pivo iz znane Pizenske pivovarne po jako nizki ceni. Priporočuje se slavemu občinstvu za mnogoštevilni obisk, beleži najučelje

I. Goljevčič, lastnik.

3 slatke 15 srebrnih kolaja 12 častnih in priznanih diplomov

Fran Iv. Kwizda

KWIZDE

Kornelborski redilni prašek za živino.

Dietičko sredstvo za konje, rogate živali in ovce. Rabi se nad 40 let v mnogih hlevih, kadar živina nima telesa, ako slabo prebavlja, da se poboljša mleko in pomnoži mleko pri kravah.

Cena: 1/2 katičljci 70 nč., 1/2 katičljci 35 nč.

Var vrtna znamka.

Kralj rumunsk dvorni dobavitelj.

Pazite blagovoljno na gornjo varstveno znamko in zahtevajte izrecno KWIZDE Kornelborski redilni prašek za živino.

Glavna zaloga Kreis Apotheke Kornelburg pri Dunaju.

Dobiva se u vseh lekarnah in trgovinah z mirodlijami v Avstro-Ogerski

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

(registрована zadruga z omejenim poročtvom) v Trstu

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

(bilo nekdanje poštno postajo)

Daje posojila na vključbo po 5%, menjice po 6%, zastave po 8%. Sprejema hranilne vloge in je obrestuje po 4%.

Uradne ure so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10—12 dop. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure dopoldne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži veljajo po 200 kron Zadrugini deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gld. tor znaša vsaki delež 10 gld. 12—9

Teodor Slabanja

srebar v GORICI (Görz) ulica Morelli 17 se priporoča pred. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz Nistoga srebra, alpska in medenine, kot: monštrane, kolihov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posebrim in pozlatim.

Da si zamorajo tudi menj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavili. Ilustrovani cenik franco. Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine franco! 2—24

Jakob Klemenc

trgovec z manufakturnim blagom

v Trstu, Via S. Antonio št. 1

priporoča svojo zalogo sokolskih potrebščin po naslednjih cenah:

Veljeno Sokolsko blago m. f. 1,60
Oplisanje (garnitura) po 2.—
Pas iz kobe z me-05
Gumbe radeže ve-08
lika, (kosčeno) 1,50
Čepica 1,50
Pere Sokolske 1,40

Mesecran s ko-
kardom po f. 15
Srajca radeža 2.—
Gumbe radeže, male, (kosčeno) 05
Gumbe radeže, velike, (kosčeno) 08
Zavratnik 1,20

Zapestnika (par) 25
Pas v barvah za telovadbo 50
Hlače (tricot) 3,30
Jopice telovadne za otroke 33—45 nvč.
za odrasle 50 65

Obleka Sokolska kompletna f. 23.—

Angelja Capellan-a

podvzetje mrtvaških sprovodov,

piazza della Loggia št. 2, palača Tonello — zaloga ulica Settefontane 24 A — Telefono N. 121.

Prevažimo vsakovrstne prenose mrtvih v mestu in zunaj. Velika zaloga kovinskih kret za mrtvaške sprovode, kakor tudi lesenih od gld. 4.50 za odrasle. Prodaja na debelo in drobno porcelanaste vence, jagode vezane na medeni žici, umetno cvetje, trakove z napisi. Ima v zalogi cvetja vsakovrstnega za proke, plešave, palme in cerkveno posodje, vse to lastn izdelok. Zaloga voščilnih svč, stearink prve vrste in oprave za otročiče.

„Tržaška Hranilnica“

(Casa di Risparmio Triestina)

Sprejemlje denarne utoge v bankovcih od 50 nč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razen praznikov, in to od 9—12. ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10 12. ure popoldne. Obresti na knjižice 3%
Plačuje vsak dan od 9—12. ure popoldne. Zneske do 100 gld. precej, preko 100 do 1000 mora se odpovalati 3 dni in zneske preko 1000 gld pa 6 dni.
Ekomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu 3 1/2%
Posljuje na drž. papirje avstro-ogerske do 1000 gld po 4%
Višje zneske od 1000 do 5000 gld. po 5 1/2%
Daje denar proti vključenju na posesti v Trstu. Obresti po dogovoru 2—24
Trst, dne 5. maja 1894.

Srečke za zidanje cerkve ob jubileju cesarjevem po 1 gld. zrebanje že v četrtok

Glavni dobitek:

30.000 goldinarjev

vreden

Srečke priporočajo: Gius. Bolaffio, Alessandro Levi, Mandel & Comp.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO.

Peronosperne štrcaljke, slične Vermorelu, samoradne peronosperne štrcaljke, zračno stiskalne sesalke, vinske preše vseh vrst, stiskalnice za olje, hidraulične stiskalnice, poboljšanja drabla, pivničarske orodje, vinske sesalke, cevi za vino, stiskalnice za seno in slamo, ljučila za koruze, čistilnica za žito, stroji za odstranjevanje skorj itd.

prodaja po jako znižanih cenah proti jamstvu lu na poskušnjo

IG. NELLER, Dunaj li 2, Praterstr. N. 49.

Obširni ceniki zastoj in franco. Išče prodajalcev z drugo roko. Pustbo se sveti pred nakupom posreženj.

Kot nadomestilo za bobovo kavo se priporoča Najkakovostna, edino zdrava in ob-
po zdravniških šankam, otrokom in bolnikom: sajosejta prime k bobovi kavi

KATHREINER.

PASTNI DIPLOM 1891-1894

3 ZLATIH KOLAJN

Pozor: zahtevajte in jemljite le izvrsne sivoje z imenom „Kathreiner“.

Najčistejši prirodni plod v celih zrnih, ki se ne daje ponarejati.

Se dobi povsod: 1/2 Kile za 25 kr.